

Flygplan *FFVS J22*

Historia

FFVS J 22 var ett *svensktillverkat stridsflygplan konstruerat av flygingenjör **Bo Lundberg** som användes för jakt och spaning.* Under andra världskriget var bristen på flygplan i det svenska flygvapnet väldigt stor, flera försök gjordes att importera flygplan från andra länder. Till slut lyckades flygförvaltningen från USA köpa några, som importerades via Petsamo i Finland. I samband med Japans anfall mot Pearl Harbor avbröts leveranserna, och flygvapnet tvingades att söka andra

lösningar. Saab kunde inte projektera eller tillverka mer flygplan då de var upptagna med Saab 17 och Saab 18. Projektansvarig blev Bo Lundberg som tidigare varit konstruktör på Götaverkens flygplansavdelning. Prototypen flög första gången i september 1942 och var enligt pressen världens snabbaste flygplan i förhållande till motorstyrkan. Serieleveranserna inleddes i oktober 1943. De första 113 flygplanen kom på grund av förseningar hos motortillverkaren Svensk Flygmotor att levereras med Twin Wasp-

originalmotorer inköpta från Tyskland som i sin tur tagit dem som krigsbyte i Frankrike.

Vid konstruktionen ställdes *vissa krav*. I möjligaste mån skulle vid flygplanstillverkningen *endast inhemskt material användas, aluminium fick ej användas eftersom SAAB behövde allt som kunde produceras i Sverige, samt planet skulle använda en Twin Wasp-stjärnmotor från Svensk Flygmotor (SFA), samma som SAAB använde till sin Saab 17*. Resultatet blev ett *stålskelett tillverkat av Hägglund &*

Söner i Örnsköldsvik med ytbeklädnad av björkfaner som levererades från AB Nordiska Kompaniets snickerifabrik i Nyköping, komponenterna monterades sedan i Bromma.

För att tillverka **FFVS J 22** bildade Flygvapnet en speciell organisation, Flygförvaltningens Flygverkstad i Stockholm, förkortad FFVS. Där sammanstrålade komponenter från över 500 underleverantörer, som framställde ca 12 000 av de 17 000 detaljer som utgjorde en **FFVS J 22**.

Leveranserna av J 22 inleddes i oktober 1943 när F 9 Säve erhöll sina första flygplan från FFVS.

J 22 tillverkades i två varianter främst avseende beväpning:

J 22A beväpnad med $2 \times 7,9$ mm ksp M/22 och $2 \times 13,2$ mm automatkanoner M/39A

J 22B beväpnades med $4 \times 13,2$ mm automatkanoner M/39A.

Totalt tillverkades förutom två prototyper 141 st J 22A och 57 st J 22B.

Spaningsversionen

Redan när **J 22** beställdes fanns tanken hos Flygvapnet att *använda flygplanet på F 3 Malmslätt för spaningsändamål*, men eftersom bristen var störst på jaktflygplan fick den varianten företräde vid tillverkningen.

Någon nytillverkning av **S 22** kom aldrig igång utan istället *inleddes 1944 ett modifieringsprogram av 21 stycken J 22*. Flygplanen *utrustades med kamerafästen*. Prototypflygplanet blev

*klart i december 1944 och levererades till **F 9 Säve** för utprovning och tjänstgöring.*

*I januari **1946** överfördes flygplanet till **F 3**. Det andra modifierade flygplanet levererades i augusti 1945 till **F 3**. I och med freden 1945 minskade behovet av spaningsflygplan samtidigt som tillgången på begagnade flygplan från utförsäljningar av US Army Air Forces:s och RAF:s depåer i Europa var stor. Därför bestämde Flygvapnet i slutet av året att vidare satsningar på S 22 skulle avbrytas. De nio **S 22** som*

hunnits tas i tjänst återställdes till **J**
22.*Två stycken J 22A och sju stycken J*
22B modifierades.